

1.P. 20.379/2019/42-II. szám

kapcsolatos szükséges tájékoztatást szóban nem kapta meg.

A szerződésben a THM 9,55 %-ban került meghatározásra, a mértékadó devizanem svájci frank volt. A kölcsönbe vevő által választott kamatváltozás I. és kamatváltozás II. (árfolyamváltozás) elszámolási módban állapodtak meg. A kölcsönt 120 hónap alatt, 27.854.- forintos törlesztő részletekkel kellett visszafizetni 2017. november 15-ei első teljesítési határidővel.

Az üzletszabályzat 25. b) pontja tartalmazta a kamatváltozás II. (árfolyamváltozás) szabályait, mégpedig oly módon, hogy a mértékadó árfolyam és a fizetési esedékesség napján aktuális deviza eladási árfolyamváltozásának függvényében az alábbi képlet szerint meghatározott kamatkülönbözet: Kamatváltozás II. = fizetési kötelezettség x ((fizetési esedékesség napján aktuális deviza eladási árfolyam / mértékadó árfolyam) – 1).

Az üzletszabályzat V. 6. pontja szerint amennyiben a kölcsönszerződésben megjelölt mértékadó devizanem nem magyar forint, a kölcsönszerződés deviza alapú szerződés, amely esetben a kölcsönbe vevő vállalja a mértékadó devizanem és a forint közötti árfolyamváltozásból eredő kockázatokat. Az árfolyamváltozás lehetséges mértéke Euró esetében a mindenkori intervenció sáv alapján limitálható, míg egyéb devizák esetében további kockázatot jelent az adott deviza és az Euró keresztárfolyamának változása.

A szerződéskötéssel egy napon opciós szerződés is kötött a felek között, abban állapodtak meg, hogy a hitelező a vételi jogát abban az esetben gyakorolhatja, ha a kölcsönbe vevő a kölcsönszerződésben megjelölt bármely esedékességi időpontban, az esedékességet követő 15 napon belül akár részben, vagy egészben nem tesz eleget valamely fizetési kötelezettségének, továbbá, ha a kölcsönszerződés bármely oknál fogva felmondásra kerül.

A Lombard Finanszírozási Zrt. hitelező és _____ garantőr között 2017. október 19-én létrejött egy garancia szerződés is, amelyben a garantőr garanciát vállalt a kölcsönvevő fenti kölcsönszerződésből eredő tartozásaiért, beleértve a járulékos költségeket, valamint a kölcsönbe vevőt terhelő kártérítési kötelezettséget is.

A Lombard Finanszírozási Zrt. 2010. június 10. napjával beolvadt a Lombard Lízing Zrt-be.

Az I. rendű alperes a gépjárművet 2007. október 19-én birtokba vette.

A felek 2012. december 1-én módosították a korábbi kölcsönszerződést, arra tekintettel, hogy a rendkívüli esemény bekövetkezett.

A felperes a törvényi elszámolási kötelezettség teljesítése érdekében megküldte az elszámolást az I. rendű alperesnek, aki panaszt terjesztett elő, de békéltető testülethez, vagy bírósághoz nem fordult, ezért az elszámolás felülvizsgálttá vált.

A felperes 2015. július 29-én fizetési felszólítást küldött az alpereseknek kilátásba helyezve a szerződés felmondását.

A felperes 2015. augusztus 31-én a szerződést 2015. szeptember 23-ra felmondta. A felmondást az I. rendű alperes 2015. szeptember 4-én, míg a II. rendű alperes az I. rendű alperes útján ugyanaznap vette át.

A Salgótarjáni Járásbíróság 7.P.20.815/2017/5. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy adja ki a

1.P. 20.379/2019/42-II. szám

megvásárolt gépjármű törzskönyvét.

A felperes, mint jogosult kérelmére szám alatt
fizetési meghagyást bocsájtott ki az alperesekkel, mint egyetemleges kötelezettekkel szemben, akik
ellentmondást terjesztettek elő, melynek folytán a fizetési meghagyásos eljárás perré alakult.

A felperes kérte, hogy a bíróság egyetemlegesen kötelezze az alpereseket 2.141.856.- forint tőke,
29.561.- forint lejárt késedelmi kamat, 2.032.000.- forint után 2019. április 11. napjától a kifizetés
napjáig járó, a mindenkori jegybanki alapkamat kétszerese szerinti késedelmi kamat és perköltség
megfizetésére.

A felperes arra hivatkozott, hogy a jogelőd és az I. rendű alperes között bankkölcsönszerződés jött
létre, melyből eredően az alperes a pénzüsszeg szerződés szerinti részletekben történő
visszafizetésére és kamat fizetésére volt köteles, a garancia szerződés értelmében a kezes arra vállalt
kötelezettséget, hogy amennyiben a kötelezett nem teljesít, maga fog helyette a jogosultnak
teljesíteni. Az alperesek súlyos szerződésszegése miatt felperesi felmondás folytán a jövőre nézve a
közöttük létrejött kölcsönszerződés megszűnt, a szerződő feleknek a szerződésben vállalt
kötelezettségeiket teljesíteniük kell, ennek megfelelően az alpereseknek a felperesi felmondás
folytán a szerződésből eredő lejárt tartozást, és a szerződés elválaszthatatlan részét képező
üzletszabályzat szerinti késedelmi kamatot egyetemlegesen meg kell fizetniük a felperesnek.

Az alperesek ellenkérelmükben a kereset elutasítását kérték, arra hivatkoztak, hogy a
kölcsönszerződés teljes egészében érvénytelen. Kifogásuk jogi alapjaként az Európai Unió
működéséről szóló szerződés 169., 267., 288. cikkeit, a 93/13/EGK. irányelv 3-6. cikkeit, valamint
az Európai Unió bíróságának C-26/13., C-186/16., C-483/16., C-126/17., C-154/15., C-51/17.
számú ítéleteit, a Polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény 209.§ (1) bekezdését,
209/A.§ (2) bekezdését, 523.§ (1) bekezdését, a 685.§ e) pontját és a hitelintézetekről szóló 1996.
évi CXII. törvény (régi Hpt.) 203. § (6) (7) bekezdését, továbbá a Kúria 6/2013. és 2/2014. számú
Polgári jogegységi határozatait jelölték meg. Fentieket értelmezve kifejtették, hogy az egyedi
szerződés 7. pontja, valamint az üzletszabályzat V./6. pontja nem teszi egyértelművé az alperesek
kockázatvállalásának konkrét tartalmát. A tájékoztatás akkor érthető és világos az átlagosan
körültekintő és figyelmes fogyasztó számára, ha a pénzügyi intézmény tájékoztatása kiterjed arra,
hogy az árfolyam változás fogyasztóra kedvezőtlen változása esetén az alperesek fizetési
kötelezettségei növekednek, és annak felső határa korlátlan. Emellett az üzletszabályzat I./25. b)
pontja kifejezetten megtévesztő, mivel kamatváltozásként nevesíti a tartalmában árfolyamváltozást;
az árfolyamváltozásból fakadó kockázat fogyasztó általi mérlegelését, értékelését nehezíti, hogy a
deviza konstrukcióval kapcsolatos rendelkezéseket a felperes egymástól elszigetelten, az
üzletszabályzat különböző fejezeteiben rögzítette, ezáltal azok összefüggései nem áttekinthetőek. A
szerződési feltétel világossága szövegerthetőséget jelent, a fogyasztónak a kikötés hatásaival,
következményeivel tisztában kell lennie, vagyis a megadott kritériumok alapján előre kell, hogy
lássa, hogy milyen okból, hogyan, milyen mértékben módosulnak a szerződésben meghatározott
kötelezettségei. A pénzpiacon jelen lévő, jelentős ügyfélkörrel rendelkező pénzügyi vállalkozástól
elvárható, hogy olyan üzletszabályzatot készítsen és alkalmazzon, amely áttekinthető, az ügyfelek
számára nem jelent nehézséget egy a szerződés megkötésekor lényeges adat, így az árfolyam
kockázat megismerése. A felperesi általános üzletszabályzatnak az árfolyamkockázatra vonatkozó
rendelkezése ezen elvárásoknak nem felelt meg, annak ugyanis rájuk nézve kedvezőtlen hatását
ténylegesen nem tudták felmérni, a tájékoztatás nem tartalmazta azt sem, hogy az
árfolyamkockázatnak nincs felső határa, és az alperesek törlesztő részlete akár a többszörösére is
emelkedhet. Az Európai Unió bíróságának egyes döntéseiből kiemelték, hogy a szerződési

1.P. 20.379/2019/42-II. szám

feltételeket világosan és érthetően kell megfogalmazni, az árfolyamkockázattal kapcsolatos feltételnek nemcsak alaki és nyelvtani szempontból, hanem a konkrét tartalom vonatkozásában is érthetőnek kell lennie a fogyasztó számára abban az értelemben, hogy az általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó ne csupán azt legyen képes felismerni, hogy a nemzeti fizetőeszköz a kölcsön nyilvántartásba vétele szerinti devizához képest leértékelődhet, hanem tudnia kell értékelni egy ilyen feltételnek a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt, esetlegesen jelentős gazdasági következményeit is.

A felperesi válasziratában kifejtette, hogy a Kúria 6/2013. számú polgári jogegységi határozatának 2. pontja szerint, a deviza alapú kölcsönszerződés, mint szerződés típus önmagában amiatt, hogy a kedvezőbb kamat mérték ellenében az árfolyamkockázat az adósnál jelentkezik, nem ütközik jogszabályba, nem ütközik nyilvánvalóan jó erkölcsbe, nem uzsorás szerződés, nem irányul lehetetlen szolgáltatásra, és nem színlelt szerződés. Emellett a Kúria 2/2014. polgári jogegységi határozatának 1. pontja szerint a deviza alapú kölcsönszerződés azon rendelkezése, amely szerint az árfolyam kockázatot a kedvezőbb kamat mérték ellenében korlátozás nélkül a fogyasztó viseli, a fő szolgáltatás körébe tartozó szerződéses rendelkezés, amelynek a tisztességtelensége fő szabályként nem vizsgálható. Csak akkor vizsgálható és állapítható meg, ha az általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó számára annak tartalma a szerződéskötéskor, figyelemmel a szerződés szövegére, valamint a pénzügyi intézettől kapott tájékoztatásra nem volt világos, nem volt érthető. A 6/2013. számú polgári jogegységi határozat szerint a tájékoztatási kötelezettség nem terjedhetett ki az árfolyamváltozás várható irányára, előre nem látható mértékére, a kockázat reális voltára, valószínűségére. A tájékoztatási kötelezettség megsértéshez sem a Ptk., sem a Hpt. nem fűzi a semmisség jog következményét, így maga a megkötött szerződés emiatt nem jogszabályba ütköző. A törvény kötelező érvényesülést kívánó szabályával ellentétes szerződés csak akkor érvénytelen, ha annak jogkövetkezményeként, a semmisséget maga a jogszabály kimondja, azonban a Hpt. 203.§ (6) bekezdésében foglaltak esetleges sérelme nem okozza a szerződés érvénytelenségét, figyelemmel arra, hogy a fenti indokok alapján nem jogszabályba ütköző. Ebből következően az árfolyamkockázat alperes általi viselése nem jogszabályba ütköző, nem vitathatóan az alperest korlátlanul terheli az árfolyamváltozásból adódó fizetési kötelezettség, melyre vonatkozóan az alperes az alábbiak szerint a kockázatról a tájékoztatást megkapta. Ezen tájékoztatási felületek pedig a kereskedésben elhelyezett, ezáltal alperes által is hozzáférhető brossúrák, a kölcsönszerződés megkötését megelőző I. rendű alperes által aláírt finanszírozási kérelem elnevezésű okiratok, a teljes bizonyítóerejű magánokiratba foglalt egyedi kölcsönszerződés, annak elválaszthatatlan részét képező üzletszabályzat rendelkezései, ezek ismeretében az I. rendű alperesnek valós lehetősége volt azok tartalmát megismerni, esetlegesen felmerülő kérdéseire választ kérni és kapni, illetve jogi, pénzügyi ismeretekkel rendelkező szakemberrel konzultálni a szerződést megkötését megelőzően. Az Európai Unió Bíróságának döntéseivel kapcsolatban kifejtette, hogy azok nem tartalmazznak olyan új szempontokat az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó általános szerződési feltételek tisztességtelenségének vizsgálata alapján, amelyeket a vonatkozó joggyakorlatban a Kúria már ne fejtett volna ki, már ne vette volna figyelembe.

Az alperesek erre tett viszontválaszukban kifejtették, hogy csupán annak van jelentősége, hogy milyen tájékoztatást kaptak, a Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdéséből, valamint a 2/2014. számú Polgári jogegységi határozatból az következik, hogy az átlagos fogyasztótól a jogalkotó nem várta el, hogy a jogszabály szerinti tájékoztatás hiányában is világos és érthető legyen a számára az árfolyamkockázatot rátelepítő előírás, ha ugyanis elvárná, akkor nem lenne szükség kockázatfeltárássra, és annak hiányában sem lehetne tisztességtelen a kikötés. Az adóssal szembeni elvárás tehát nem az, hogy máshonnan történő információszerzéssel mentesítse a pénzügyi

intézményt a tájékoztatási kötelezettsége alól, hanem az, hogy a jogszabályoknak megfelelően nyújtott kockázatfeltárást elolvassa, megfontolja és annak alapján mérlegelje a szerződés megkötését és annak következményeit. A 6/2013. Polgári jogegységi határozat is hangsúlyozza a fogyasztó felelősségét, amikor a kölcsönbe vevő kötelezettségévé teszi, hogy a szerződést alaposan áttanulmányozza, és szükség esetén az egyes általa nem érthető rendelkezésekről tájékoztatást kérjen, azonban a Ptk. 205. § (3) bekezdésében, valamint a Hpt. 203.§ (6) és (7) bekezdésében is foglaltakra tekintettel, a fogyasztót terhelő gondosság mellett kifejezetten a fogyasztóval szerződő fél számára teszi kötelezővé, hogy az adott kölcsönszerződésben rejlő, a kölcsön deviza alapúságával kapcsolatos kockázatokra a fogyasztó figyelmét felhívja, ezeket a kockázatokat a fogyasztó részére utóbb igazolható módon, egyértelműen feltárja. A kölcsönbeadó ezen jogszabályi kötelezettségét a fogyasztóra nem háríthatja át. Emellett a finanszírozási kérelem a kölcsönbevevő ajánlata, amely nem része a kölcsönszerződésnek, ily módon kockázatfeltárásnak semmiképpen sem értékelhető, ahogyan a felperes által csatolt brossúrák, szóróanyagok sem, melyekből egyébként sem derül ki, hogy az árfolyam rá nézve kedvezőtlen változásának nincs felső határa, tehát az korlátlanul rá nézve hátrányosan változhat, a törlesztő részletek összege korlátlanul megnőhet.

A felperes még a perfelvételi szakban módosította keresetét, mégpedig oly módon, hogy ezáltal látszólagos tárgyi kereset halmazat keletkezett, másodlagosan azt kérte, hogy abban az esetben, ha a bíróság azt állapítaná meg, hogy az alpereseknek tudnia kellett, hogy terheli őket az árfolyamváltozásból eredő fizetési kötelezettség, de nem voltak tisztában azzal, hogy ez milyen mértékben, milyen nagyságban fogja befolyásolni a fizetési kötelezettségeik teljesítését, kérte, hogy a bíróság a szerződés megkötéséig visszaható hatállyal a szerződést nyilvánítsa érvényessé, ezáltal az alpereseket kötelezze 1.349.190.- forint tőke, ezután 2018. október 5. napjától kezdődően a kifizetés napjáig járó, a mindenkori jegybanki alapkamat kétszerese szerinti késedelmi kamat és perköltség egyetemleges megfizetésére.

Az alperesek kérték a másodlagos kereseti kérelem elutasítását is, álláspontjuk szerint a petitum nem lehet feltételhez kötött, a feltételes kereset nem határozott kereseti kérelem. Álláspontjuk szerint érvényessé nyilvánításnak többek között akkor van helye, ha a felperes elismeri a szerződés érvénytelenségét, erre viszont nem került sor és a bíróságnak sincs lehetősége, hogy megállapítsa a szerződés érvénytelenségét, mert erre nincs kereseti kérelem. Felhozták továbbá a Ptk. 209/A. § (2) bekezdésében foglaltakat, mely szerint semmisségre csak a fogyasztó érdekében lehet hivatkozni.

Az alperesek kifejezetten ellenezték a szerződés érvényessé nyilvánítását. Előadták, hogy az érvénytelen szerződés felperes által kért módon történő érvényessé nyilvánítása, tehát a jogviszonyból a tisztességtelen árfolyamkockázati rendelkezés elhagyása és a szerződés forint alapú konstrukcióvá való bírósági átalakítása a forint kamat, és kamat felár alkalmazása oda vezetne, hogy az alperes fizetési kötelezettsége közel azonos lenne az érvénytelen devizaalapú szerződés teljesítése esetén, így a bíróság olyan jogviszonyba kényszerítené az alperest, amely jogviszonyba való belépésre a szerződéses akarata biztosan nem terjed ki, lényegében az érvénytelen szerződés teljesítésének kikényszerítéséhez vezetne, emellett a semmisségre való hivatkozás nem a fogyasztó, hanem a pénzintézet érdekében történne. Mindemellett nem szolgálná az alperes, mint fogyasztó károsodástól megóvását, az érvényessé nyilvánítás alkalmatlan lenne arra, hogy nagyobb egy összegű fizetési kötelezettség felmerülésének veszélyét elhárítsa, sőt éppen az érvényessé nyilvánítás eredményezne lényegesen nagyobb egyösszegű fizetési kötelezettséget az alperesi fogyasztó terhére. A felperesnek felróható okból érvénytelen szerződést annak szintén érvénytelen rendelkezései alapján felmondta, és valamennyi rendelkezésre álló eszközt igénybe vett a követelés behajtására, egyébként is mindent megtett annak érdekében, hogy a felek közötti jogviszonyt felszámolja. Ezt követően terjesztett elő másodlagos kereseti kérelmet a szerződés érvényesség

1.P. 20.379/2019/42-II. szám

nyilvánítása iránt, amely kizárólag a felperes érdekében állna. A felperesi haszon nemcsak egyoldalú és ellentételezés nélküli lenne, hanem teljesen ellentétes volna az érvénytelenség szankciós jellegű jogkövetkezményével és preventív céljával. Az alperesek kifejezetten kérték, hogy a bíróság mellőzze a Kúria Konzultációs Testülete által megalkotott emlékeztetők alkalmazását a Bszi. 27/A. §-ának 2020. április 1. napján történt változása miatt.

A felperesi képviselő a 2020. február 26. napján megtartott tárgyaláson úgy nyilatkozott, hogy a felek között a szerződés érvényesen jött létre 2007. október 17-én, és a felperes eleget tett az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatási kötelezettségének.

Felmerült a garancia szerződés érvényességének kérdése, azonban e körben, végülis határozott kérelmet egyik fél sem terjesztett elő.

Az alperesek kérték a tárgyalás felfüggesztését, arra hivatkozással, hogy a Fővárosi Törvényszék, mint II. fokú bíróság a 73.Pf.632.102/2020/9. számú végzésével a Lombard Lízing Zrt. felperesnek fogyasztó alperes ellen kölcsöntartozás megfizetése iránt indult perében az Európai Unió Bíróságához fordult előzetes döntéshozatalt kérve az alábbi kérdésekben:

- Biztosítja-e a 93/13. számú irányelvben foglaltak maradéktalan érvényesülését az, ha a szerződés főtárgyára vonatkozik a tisztességtelen szerződési kikötés (árfolyamkockázati tájékoztató nem megfelelő volta), amelynek következtében a szerződés nem maradhat fenn, és a felek között nincs egyetértés, hogy a legfőbb bírói fórum által meghozott, az alsóbb bíróságokra egyébként nem kötelező állásfoglalás ad iránymutatást a szerződés érvényessé, illetve hatályosság nyilvánítására, a nemzeti jog diszpozitív szabályának hiányában.
- Ha az első kérdésre nemleges a válasz, van-e lehetőség az eredeti állapot helyreállítására, ha a szerződés az elsődleges tárgyára vonatkozó tisztességtelen kikötés miatt nem maradhat fenn, a felek között nincs egyetértés és a korábbiakban megjelölt állásfoglalás sem lehet irányadó.
- A második kérdésre adott igen válasz esetén, az ezen típusú szerződések vonatkozásában a szerződés elsődleges tárgyára vonatkozó érvénytelenség megállapítására irányuló kereset esetén lehet-e olyan törvényi követelményt támasztani, hogy a fogyasztónak egyben kereseti kérelmet is kell előterjesztenie a szerződés érvényessé, illetve hatályossá nyilvánítása iránt.
- A második kérdésre adott nemleges válasz esetén, ha nincs lehetőség az eredeti állapot helyreállítására, a felek közötti egyensúly biztosítása végett utólagos jogalkotással, a szerződések érvényessé, illetve hatályossá nyilváníthatóak-e.

A felperes kifejezetten ellenezte az eljárás felfüggesztését.

A Polgári perrendtartásról szóló 2016.évi CXXX. törvény (Pp.) 123. § (2) bekezdése szerint a bíróság az írásbeli ellenkérelem - vagy annak hiányában beszámítás - előterjesztését követően a peres eljárást akkor is felfüggesztheti, ha a per eldöntése olyan kérdés előzetes elbírálásától függ, amelynek tárgyában közigazgatási per, más polgári per vagy a bíróság hatáskörébe tartozó más közigazgatási vagy polgári eljárás már folyamatban van.

Pp. 126. § [Felfüggesztés az Európai Unió Bírósága, az Alkotmánybíróság, illetve a Kúria eljárásának kezdeményezésére tekintettel]

(1) A bíróság a peres eljárást felfüggeszti, ha

a) az Európai Unió Bírósága előzetes döntéshozatali eljárásának,

b) az Alkotmánybíróságnak a jogszabály, jogszabályi rendelkezés, közjogi szervezetszabályozó eszköz vagy jogegységi határozat alaptörvény-ellenességének megállapítására, továbbá nemzetközi szerződésbe ütközésének megállapítására irányuló eljárásának,

1.P. 20.379/2019/42-II. szám

c) a Kúriának az önkormányzati rendelet jogszabályba ütközésének vizsgálatára irányuló eljárásának

kezdeményezéséről határoz. 126. § (2) bekezdése szerint ha a peres eljárásban olyan jogkérdés merül fel, amelynek tárgyában folyamatban lévő közigazgatási perben, más polgári perben, vagy a bíróság hatáskörébe tartozó más közigazgatási vagy polgári eljárásban - azonos tényekre alapítva - az (1) bekezdés szerinti valamely eljárást már kezdeményezték, a bíróság az írásbeli ellenkérelem - vagy annak hiányában beszámítás - előterjesztését követően a peres eljárást e másik ügyben kezdeményezett eljárás befejezéséig felfüggesztheti.

A perrendi szabályok a bíróság mérlegelési körébe utalják annak eldöntését, hogy folyamatban lévő előzetes döntéshozatali eljárás miatt a saját perében folytatott eljárást felfüggeszti-e. A bíróság úgy ítélte meg, hogy a jogvitát az EUB döntésének bevárása nélkül, a már kialakult jogértelmezés mellett el tudja bírálni, ezért a per tárgyalását folytatta.

A Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény hatályba lépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény 50. § (1) bekezdése szerint *ha e törvény eltérően nem rendelkezik, a Ptk. hatálybalépésekor fennálló kötelekkel kapcsolatos, a Ptk. hatálybalépését követően keletkezett tényekre, megtett jognyilatkozatokra - ideértve az e tények, illetve jognyilatkozatok által keletkeztetett újabb köteleket is - a Ptk. hatálybalépése előtt hatályos jogszabályok rendelkezéseit kell alkalmazni.*

A felek között a kötelmi jogviszonyt megalapító kölcsönszerződés 2007. október 17-én jött létre, tehát a bíróság a Polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (régí Ptk.) rendelkezéseit alkalmazta.

A régi Ptk. 523. § (1) bekezdése szerint *kölcsönszerződés alapján a pénzüintézet vagy más hitelező köteles meghatározott pénzüösszeget az adós rendelkezésére bocsátani, az adós pedig köteles a kölcsön összegét a szerződés szerint visszafizetni.*

(2) Ha a hitelező pénzüintézet – jogszabály eltérő rendelkezése hiányában – az adós kamat fizetésére köteles (bankkölcsön).

A régi Ptk. 685. § d) pontja szerint *e törvény alkalmazásában fogyasztó: a gazdasági vagy szakmai tevékenység körén kívül eső célból szerződést kötő személy;*

e) fogyasztói szerződés: az a szerződés, amely fogyasztó és olyan személy között jön létre, aki (amely) a szerződést gazdasági vagy szakmai tevékenysége körében köti; a törvény jóállásra és köllékszavatosságra vonatkozó szabályai alkalmazásában az a szerződés minősül fogyasztói szerződésnek, amelynek tárgya ingó dolog, kivéve a villamos energiát, a – tartályban, palackban vagy egyéb módon korlátozott mennyiségben vagy meghatározott ürtartalommal ki nem szerelt – vizet és gázt, továbbá a végrehajtási eljárás vagy más hatósági intézkedés folytán eladott dolgot, valamint az olyan árverésen eladott használt dolgot, amelyen a fogyasztó személyesen részt vehet (fogyasztási cikk).

A bíróság megállapította, hogy a felperesi jogelőd és az I. rendü alperes között 2007. október 17-én bankkölcsön szerződés jött létre, amely fogyasztói szerződésnek minősül, hiszen az alperesek jogi értelemben fogyasztók. A szerződés egyben deviza alapú is volt, hiszen az adós tartozását devizában tartották nyilván, de neki forintban kellett teljesítenie.

A régi Ptk.272. § (1) bekezdése szerint *kezességi szerződéssel a kezes arra vállal kötelezettséget,*

1.P. 20.379/2019/42-II. szám

hogy amennyiben a kötelezett nem teljesít, maga fog helyette a jogosultnak teljesíteni.

(2) Kezességet csak írásban lehet érvényesen vállalni.

A régi Ptk.273. § (1) bekezdése szerint a kezes kötelezettsége ahhoz a kötelezettséghez igazodik, amelyért kezességet vállalt; érvényesítheti azokat a kifogásokat, amelyeket a kötelezett érvényesíthet a jogosulttal szemben.

(2) A kezes kötelezettsége nem válhat terheesebbé, mint amilyen elvállalásakor volt; kiterjed azonban a kezesség elvállalása után esedékessé váló mellékszolgáltatásokra. A kezes a perköltségekért és a végrehajtási költségekért csak akkor felel, ha a keresetindítás előtt őt a teljesítésre felszólították.

A régi Ptk. 274. § (1) bekezdése szerint a kezes mindaddig megtagadhatja a teljesítést, amíg a követelés a kötelezettől és az olyan kezesektől, akik őt megelőzően, reá tekintet nélkül vállaltak kezességet, behajtható. Ez a szabály a kötelezett és a kezesek együttes perlését nem gátolja.

(2) A kezes nem követelheti, hogy a jogosult a követelést először a kötelezettől hajtsa be (készfizető kezesség), ha

a) a felek így állapodtak meg,

b) a kezességet kár megtérítéséért vállalták,

c) a kezességet bank vállalta.

A régi Ptk.275. § szerint, ha ugyanazért a kötelezettségért egyidejűleg vagy egymásra tekintettel többen vállalnak kezességet, a kezesek kétség esetében egyetemlegesen felelnek.

A bíróság megállapította, hogy a felperes jogelődje és a II. rendű alperes között az elnevezésétől függetlenül a tartalmát tekintve készfizető kezességi szerződés jött létre.

A bíróság a szerződés és a felek egyező nyilatkozata, a tanúk vallomása alapján megállapította, hogy a szerződés megkötésére Salgótarjánban, az autókereskedés üzlethelyiségében került sor.

A bíróságnak az elsődleges kereseti kérelem vonatkozásában - az alperesek érvénytelenségi kifogására tekintettel - azt kellett vizsgálnia, hogy a szerződés érvényesen létrejött-e. Ez konkrétan azt jelenti, hogy az egyedi szerződés, az üzletszabályzat 25. b) pontja, valamint V. 6. pontja megfelelt-e az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatással szemben támasztott követelményeknek. Ezek tartalmát részben normatív tartalmú hazai jogszabály, részben a bíróságokra kötelező jogegységi határozatok, részben az Európai Unió Bíróságának ezzel kapcsolatos gyakorlata és a fogyasztóvédelmi irányelv rendelkezései határozzák meg. Ez utóbbival kapcsolatban rögzíteni kell, hogy a Ptk. 209. § (4) bekezdése 2009. május 22-én módosult, mégpedig oly módon, hogy az általános szerződési feltétel és fogyasztói szerződésben egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltétel tisztességtelenségét önmagában az is megalapozza, ha a feltétel nem világos, vagy nem érthető. Ez a törvényhely a tanácsnak a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13. EGK. irányelv 4. cikk (2) bekezdésén alapul, mely irányelvi rendelkezés az Európai Unió bíróságának C-26/13. számú ügyében hozott ítéletében is hangsúlyozott irányelv nyomán irányadó, mert a szerződéskötéskor a magyar jog egyetlen szabályából sem vezethető le, hogy a nem megfelelően átültetett irányelv érthetőségre, világosságra vonatkozó szabályai ne volnának alkalmazhatóak, ez egyébként a Kúria 2/2014. polgári egységi határozat indokolásának 3.1 pontjában is megjelenik.

Az 1959. évi IV. törvény (rég Ptk.) szerződéskötéskor hatályos 209. § (1) bekezdése szerint *tisztességtelen az általános szerződési feltétel, illetve a fogyasztói szerződésben egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltétel, ha a feleknek a szerződésből eredő jogait és kötelezettségeit a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megsértésével egyoldalúan és indokolatlanul a*

1.P. 20.379/2019/42-II. szám

szerződési feltétel támasztójával szerződést kötő fél hátrányára állapítja meg.(2) A feltétel tisztességtelen voltának megállapításakor vizsgálni kell a szerződéskötéskor fennálló minden olyan körülményt, amely a szerződés megkötésére vezetett, továbbá a kikötött szolgáltatás természetét, az érintett feltételnek a szerződés más feltételeivel vagy más szerződésekkel való kapcsolatát. (3) Külön jogszabály meghatározhatja azokat a feltételeket, amelyek a fogyasztói szerződésben tisztességtelennek minősülnek, vagy amelyeket az ellenkező bizonyításáig tisztességtelennek kell tekinteni. (4) A tisztességtelen szerződési feltételekre vonatkozó rendelkezések nem alkalmazhatók a főszolgáltatást megállapító, illetve a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás arányát meghatározó szerződési kikötésekre. (5) Nem minősülhet tisztességtelennek a szerződési feltétel, ha azt jogszabály állapítja meg, vagy jogszabály előírásának megfelelően határozzák meg.

A régi Ptk. 209/A. § (1) bekezdése szerint az általános szerződési feltételként a szerződés részévé váló tisztességtelen kikötést a sérelmet szenvedett fél megtámadhatja. (2) Fogyasztói szerződésben az általános szerződési feltételként a szerződés részévé váló, továbbá a fogyasztóval szerződő fél által egyoldalúan, előre meghatározott és egyedileg meg nem tárgyalt tisztességtelen kikötés semmis. A semmisségre csak a fogyasztó érdekében lehet hivatkozni.

A hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (régii Hpt.) szerződéskötéskor hatályos 203. § (1) bekezdése szerint a pénzügyi intézmény egyértelműen és közérthetően köteles ügyfeleit, illetve jövőbeni ügyfeleit a pénzügyi intézmény által nyújtott szolgáltatások igénybevételének feltételeiről, valamint a feltételek módosulásáról tájékoztatni.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott tájékoztatást a pénzügyi intézmény köteles az ügyfélfogadásra nyitva álló helyiségeiben könnyen hozzáférhető helyen kifüggeszteni, valamint az ügyfél kívánságára azt ingyenesen az ügyfél rendelkezésére bocsátani, továbbá elektronikus kereskedelmi szolgáltatás esetén az ügyfelek számára folyamatosan és könnyen hozzáférhető módon, elektronikus úton is elérhetővé tenni.

(3) A pénzügyi intézmény köteles az ügyfélfogadásra nyitva álló helyiségeiben hirdetményben közzétenni, valamint elektronikus kereskedelmi szolgáltatások nyújtása esetén folyamatosan és könnyen hozzáférhető módon, elektronikus úton is elérhetővé tenni:

- a) általános szerződési feltételeit is tartalmazó üzletszabályzatait,
- b) az ügyfelek számára ajánlott pénzügyi és kiegészítő pénzügyi szolgáltatásokkal (ügyletekkel) kapcsolatos szerződési feltételeket,
- c) a kamatokat, szolgáltatási díjakat, az ügyfelet terhelő egyéb költségeket, a késedelmi kamatokat, valamint a kamatszámítás módszerét.

(4) A pénzügyi intézmény köteles az ügyfél kívánságára ingyenesen rendelkezésre bocsátani

- a) üzletszabályzatait, továbbá
- b) a jogszabály által nyilvánosságra hozni rendelt adatokat.

(5) A pénzügyi intézmény – ha törvény ettől eltérően nem rendelkezik – a szerződés megkötése előtt köteles az ügyfelet arról tájékoztatni, ha a szerződéssel kapcsolatos jogvita esetén nem a magyar jog alkalmazását, illetve nem a magyar bíróság kizárólagos illetékességét kötik ki.

(6) Olyan lakossági ügyféllel kötött szerződés esetén, amely devizahitel nyújtására irányul, illetőleg ingatlanra kikötött vételi jogot tartalmaz, a pénzügyi intézménynek fel kell tárnia a szerződéses ügyletben az ügyfelet érintő kockázatot, amelynek tudomásulvételét az ügyfél aláírásával igazolja.

(7) A (6) bekezdésben meghatározott kockázatfeltáró nyilatkozatnak tartalmaznia kell

- a) devizahitel nyújtására irányuló szerződés esetén az árfolyamkockázat ismertetését, valamint annak hatását a törlesztő részletre,
- b) ingatlanra kikötött vételi jogot tartalmazó szerződés esetén a vételi jog érvényesítésének módját és következményeit, a vételár megállapításának, az ügyfél értesítésének és a pénzügyi intézmény

1.P. 20.379/2019/42-II. szám

elszámolásának módját, valamint azt, hogy biztosítanak-e az ügyfélnek haladékokat, mely időszakban az ügyfél értékesítheti az ingatlant, és ha igen, a haladék időtartamát.

A 6/2013. Polgári Jogegységi Határozat III. pontja szerint *a tájékoztatási kötelezettség megsértéséhez, vagy nem a jogszabályoknak megfelelő teljesítéséhez, sem a Ptk., sem a Hpt. nem fűzi a semmisség jogkövetkezményét, így maga a megkötött szerződés emiatt nem jogszabályba ütköző. Amennyiben azonban a fogyasztó nem kapott megfelelő tájékoztatást a szerződéses kockázatokról, felvetheti azt a kérdést, hogy a téves, nem a valóságnak megfelelő tájékoztatás folytán a szerződés egyes feltételei megfelelnek-e az átláthatóság elvének. Ha nem, ez akár tisztességtelenséget is eredményezhet.*

A 2/2014. Polgári Jogegységi Határozat szerint *a deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződés azon rendelkezése, amely szerint az árfolyamkockázatot - a kedvezőbb kamatmérték ellenében - korlátozás nélkül a fogyasztó viseli, a főszoolgáltatás körébe tartozó szerződéses rendelkezés, amelynek a tisztességtelensége főszoabályként nem vizsgálható. E rendelkezés tisztességtelensége csak akkor vizsgálható és állapítható meg, ha az általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó (a továbbiakban: fogyasztó) számára annak tartalma a szerződéskötéskor - figyelemmel a szerződés szövegére, valamint a pénzügyi intézménytől kapott tájékoztatásra is - nem volt világos, nem volt érthető. Ha a pénzügyi intézménytől kapott nem megfelelő tájékoztatás vagy a tájékoztatás elmaradása folytán a fogyasztó alappal gondolhatta úgy, hogy az árfolyamkockázat nem valós, vagy az őt csak korlátozott mértékben terheli, a szerződésnek az árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezése tisztességtelen, aminek következtében a szerződés részlegesen, vagy teljesen érvénytelen.*

Az Európai Unió Bírósága többek között a C-26/13. számú ügyben hozott ítéletében vizsgálta a világos és érthető megfogalmazás, illetve az átláthatóságnak való megfelelés követelményét, és arra jutott, hogy a vizsgált szerződéses feltétel tekintetében a fogyasztót a szerződéskötéskor olyan helyzetbe kell hozni, hogy megfelelően fel tudja mérni az általa vállalt kötelezettségeket, árfolyamkockázat esetén azt, hogy a jövedelme szerinti pénz nem leértékelődésével annak hatása a fizetési kötelezettségére korlátlan.

A bíróságnak tehát azt kellett vizsgálnia, hogy az árfolyamváltozás következményeinek viselésével összefüggő, főszoolgáltatást megállapító szerződési kikötések, a szóban kapott tájékoztatással együtt világosak és érthetőek voltak-e.

A bíróság az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatás megítélése kérdésében az egyedi szerződés és az üzletszabályzat tartalmából indult ki, hiszen árfolyamkockázatot feltáró külön okirat nem készült. Az egyedi szerződés mértékadó devizanemként a svájci frankot rögzítette, míg az üzletszabályzatban egymástól elkülönülten, kamatváltozás II-ként definiálva jelent meg az árfolyamváltozás, valamint az abból eredő kockázat viselését szabályozó rendelkezés.

tanú a perrel érintett szerződéskötés során nem járt el, de általánosságban elmondta, hogy arról tájékoztatták az ügyfeleket, ha megváltozik a forint és a svájci frank közötti árfolyam, az megdrágíthatja a hitelt. emlékezett az alperesekre, elmondta, hogy arról nem tájékoztatta őket, hogy az árfolyamváltozás minden terhét nekik korlátlan mértékben nekik kell viselniük, ugyanis ezzel a ténnyel ő maga sem volt tisztában.

A bíróság a fentiek mérlegelésével arra jutott, hogy nem felel meg a világosság, átláthatóság követelményének, ha a fogyasztónak az egyedi szerződésben és az üzletszabályzatban is több

1.P. 20.379/2019/42-II. szám

helyen szereplő szerződési feltételeket kell együttesen értelmeznie, különösen, ha azok megnevezésükben megtévesztőek, mert a kamatváltozást árfolyamváltozásként definiálják, hiszen abból egyszerű olvasást követően a nyelvtani szabályok alkalmazásával nem derül ki egyértelműen az árfolyamkockázat mibenléte és a fizetési kötelezettségre gyakorolt hatása, gyakorlatilag a fogyasztónak az összefüggéseket saját magának feltárnia. Emellett az üzletszabályzatnak nem az egész okirat szempontjából, hanem a vitatott szerződési kikötés tekintetében kell logikusnak, és átláthatónak lennie.

A bíróság megállapította, hogy a szerződés nem felel meg a régi Hpt. 203. § (6) bekezdésében írtaknak és a régi Ptk. 209. § (4) bekezdése alapján tisztességtelennek minősül, tekintettel arra, hogy nem felel meg a világos és érthető megfogalmazás követelményeinek. Az árfolyamkockázat fogyasztóra háritása a szerződés elsődleges tárgyához tartozik, az a főszolgáltatás része, ezért tisztességtelensége a teljes szerződés érvénytelenségéhez vezetett, melyből a továbbiakban jogok és kötelezettségek nem származnak. Erre tekintettel a felperesi követelés alaptalan, ezért a bíróság az érvényes kölcsönszerződésből eredő tartozás megfizetésére vonatkozó elsődleges kereseti kérelmet az I. rendű alperessel szemben elutasította. A II. rendű alperes kötelezettsége az I. rendű alperes tartozásáért való helytállás, a bíróság arra jutott, hogy az I. rendű alperesnek – érvényes szerződés alapján – nem áll fenn tartozása a felperes felé, ezért a II. rendű alperessel szembeni elsődleges kereseti kérelmet is elutasította.

A felperes megváltoztatta keresetét, és látszólagos tárgyi keresethalmazatként vagylagos kereseti kérelmet terjesztett elő, amelyben a szerződés érvényessé nyilvánítását kérte, azonban a bíróság kérdésre úgy nyilatkozott, hogy a szerződést továbbra is érvényesnek tekinti. A keresetmódosítás szerint az érvénytelenség oly módon küszöbölhető ki, hogy a kirovó pénznem a forint válik, ezzel együtt az I. rendű alperesnek kamatfelárat kell vállalnia, így az alperesek tartozása 1.349.190.-forintra csökken. A felperes nem kérte a szerződés érvénytelenségének megállapítását, csupán az érvénytelenség jogkövetkezményének levonását a Kúria Konzultációs Testülete által kidolgozott módszertan valamelyike alapján.

A fogyasztóvédelmi rendelkezések azt az egyensúlytalanságot akarják kiküszöbölni, amely abból adódik, hogy egy professzionális, szakmai ismeretek, információk és erőforrás birtokában lévő vállalkozással szemben egy ezekkel nem rendelkező fogyasztó áll. Ennek megfelelően tételes normaszöveggként jelenik meg, hogy - többek között - a semmisségre csak a fogyasztó érdekében lehet hivatkozni és az ő érdekeiket szem előtt tartó illetékességi szabályok érvényesülnek, de ezen felül is tekintettel kell lenni a fogyasztóvédelmi szabályok céljára.

Jelen esetben valójában az történt, hogy a felperes marasztalásra irányuló keresetét leszállította, de módosított keresetében továbbra is azt állította, hogy a deviza alapú szerződés érvényesen létrejött a jogelődje és az I. rendű alperes között, vagyis ténybelileg nem ismerte el a szerződés érvénytelenségét, mégis érvényessé nyilvánítás keretében kérte az eredeti állapot helyreállítását.

A bíróság egyetért azzal, hogy a Kúria Konzultációs Testülete által kidolgozott módszertant a bíróság a Bjt. 27/A. §-ának 2020. április 1-jét követő változása miatt már nem alkalmazhatja és az Európai Unió Bíróságának idevágó gyakorlata szerint nem jogosult a szerződés tisztességtelen kikötése tartalmának módosítására, hiszen ezzel például a vállalkozásokat visszatartó erő szűnne meg.

1.P. 20.379/2019/42-II. szám

A bíróság elfogadta az alpereseknek a felperes másodlagos kereseti kérelmével kapcsolatos kifogásait, azokkal a fentiek szerint egyetértett, és összegzésként megállapította, hogy az érvénytelenség és annak következménye szorosan összekapcsolódik, az nem egyeztethető össze a fogyasztóvédelmi szabályozás céljával, hogy a szerződés érvénytelenségét el nem ismerő, az érvénytelenség megállapítását nem kérő vállalkozás csupán a jogkövetkezmény levonását kérje különösen az általa egyoldalúan meghatározott módszertan alapján.

Fentiekre tekintettel a bíróság a felperes másodlagos kereseti kérelmét is mindkét alperessel szemben elutasította.

A bíróság _ tanú meghallgatását mellőzte, ugyanis nélküle is tisztázást nyertek azok a tények, amelyek vonatkozásában indítványozták vallomásának beszerzését.

A felperes teljes egészében pervesztes lett, ezért a bíróság kötelezte őt az alperesek ügyvédi munkadíjának megfizetésére, melyet a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdés a) pontja alapján állapított meg.

Az ítélet elleni fellebbezés lehetősége a Pp. 365.§ (2) bekezdés a) pontján, a tájékoztatás a Pp. 376. §-án alapul.

Salgótarján, 2021. január 27.

dr. Csontos Katalin s.k.
bíró